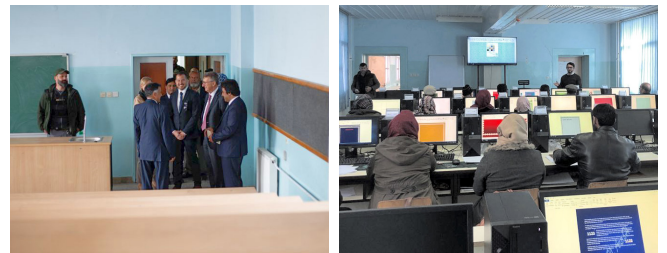

افغانستان سره د آلمان همکاری د بریا له نمونې څخه تقلید

موخه

ددې پروگرام موخه دا ده چې دا درې ښوونځي چې د آلمان لخوا یې ملاتړ کيږي د لوړ کیفیت درسونه وړاندې کړي او په افغانستان کې د نورو ښوونځيو لپاره د نمونې په توګه وکارول شي. دا ښوونځي په یو اداري چوکاټ کې مدغم کيږي. دا کار ډاډمنوي چې دا پرمختګونه پای نه مومي او د افغاني مالکیت لاندې دوام کوي. د افغانستان پیاوړي ښوونیز بنسټونه به زده کونکو ته ښې زده کړې وړاندې کوي. دا ماشومانو او ځوانانو ته د راتلونکي لپاره ښه فرصتونه برابروي. دا د سولې او ثبات اساس کتل کيږي. هغه پرمختګونه چې ګړندي احساس کيږي، د شونتیا په صورت کې تعقیبيږي.

۵۵۰۰ د ښوونځي زده کونکي د دوی په ښوونځيو کې له اصلاحاتو څخه ګټه پورته کوي

اقدامونه او پایلې

د افغان حکومت د ښوونې او روزنې ملي ستراتیژیک پلان (NESP) د داسې نمونوي ښوونځيو د جوړولو اساس چمتو کوي چې په ځانګړي ډول د عالي کړنو لرونکو زده کونکو ته لوست ورکول کیدی شي. دا ښوونځي به د هیواد په نورو ولایتونو کې هم د افغان ښوونځيو د ودې د لارښود په توګه وکارول شي. موخه یې په تولید ډول د عامه ښوونې او روزنې وده کول دي.

د ۲۰۱۴ کال راهیسې، (GIZ GmbH) د آلمان د بهرنیو چارو د فدرال دفتر په استازیتوب د داسې اقدامونو ملاتړ کوي چې په کابل کې د امانې عالي لیسې، د عایشې دراني ښوونځي او د جمهوریت لیسې په نمونوي ښوونځيو بدل کړي. په ټوله کې، شاوخوا ۵۵۰۰ هلکان او نجونې په دې دريو ښوونځيو کې له دې پروگرام څخه ګټه پورته کوي.

وضعیت

د افغانستان په تاریخ کې هیڅکله دومره ډیر ماشومان او ځوانان ښوونځيو ته نه دي تللي. په هرصورت، د ښوونځيو کیفیت او درسونه ډیرې وختونه دومره ښه نه وي. په عمومي زده کړو او مسلکي مضامینو او همدا رنگه د بهرنیو ژبو او د ښوونځي د مدیریت په برخه کې ښه والي راوستو ته ځانګړي اړتیا لیدل کيږي. ښوونکو ته ډیرې وختونه کافي روزنه نه ورکول کيږي او د تدریس وخت ډیر لنډ وي. سربیره پردې، د ښوونځيو د ودانیو او د عصري درسي موادو لېوالی لیدل کيږي.

د آلمان حکومت د افغان ماشومانو او ځوانانو د ښوونې او روزنې د دوامداره پرمختګ په موخه، په کابل کې له دریو ښوونځيو څخه ملاتړ کوي ترڅو د ټول هیواد لپاره په نمونوي ښوونځيو بدل شي. دا درې ښوونځي په لاندې ډول دي: د هلکانو لپاره د امانې عالي لیسې، د نجونو لپاره د عایشې دراني ښوونځي او د جمهوریت لیسې چې د نجونو لپاره ثانوي مسلکي زده کړې وړاندې کوي.

لنډه کتنه	
پروګرام	په کابل کې د آلمان ملاتړ شویو ښوونځيو پیاوړي کول
دستور ورکوونکی	د آلمان د بهرنیو چارو فدرال دفتر
شریکان	د افغانستان د پوهنې وزارت
پلی کوونکی سازمان	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
ولایتونه	کابل
د پروګرام موخه	په ټول هیواد کې د نمونوي ښوونځيو په توګه په کابل کې د دریو ښوونځيو ملاتړ، څو ډاډ ترلاسه شي چې په ښوونځيو، درسونو او د ښوونځي په مدیریت کې دوامداره اصلاحات رامینځته کيږي او دا چې دا پرمختګونه د افغانستان تر مالکیت لاندې دوام کوي

دغه کړنلاره سازمانی مشورې او سازمانی پرمختګ سره یوځای کوي، د ښوونځیو د زیربناوو او درسي نصاب په وده او د ښوونکو په روزنه کې مرسته کوي. دا اقدامونه په څلورو برخو متمرکز دي:

د ښوونځي مدیریت ته وده ورکول

د ښوونځیو د ملاتړ یوه مهمه برخه په ښوونځیو کې د اداري کارکوونکو روزنه ده. سربیره پردې، سر ښوونکي د ښوونځي د مدیریت او پراختیا او د کاري پروسو د دیجیتل کولو په برخه کې روزنه ترلاسه کوي. تر دې دمه دريو سر ښوونکو او شاوخوا ۴۰ اداري کارکوونکو روزنه ترلاسه کړې ده.

د لوړ کیفیت تدریس

دا درې ښوونځي غواړي، په ځانګړې توګه د ساینس، ټیکنالوژي، انجینري او ریاضی په مضامینو کې په نمونوي ښوونځیو بدل شي. د دې موخې لپاره، دا ښوونځي نوي لابراتوارونه او لابراتوار توکي، درسي کتابونه او کمپیوټرونه له سافتویر او انټرنیټ سره ترلاسه کوي.

د دې لپاره چې دا ترلاسه شي چې نور ماشومان هم کولی شي د لوړې کچې زده کړې څخه ګټه پورته کړي، دا نمونوي ښوونځي باید د افغانستان د پاتې برخو لپاره د نمونې په توګه وکارول شي. تمه کېږي چې د دې موخې لپاره له یونسکو افغانستان سره همکاري رامینځته شي.

د ښوونځي ښوونه د کال په اوږدو کې د ټولګیو د چمتووالي په موخه بدلون مومي. کانتینونه ترتیب شوي او په ورته وخت کې د تودوخې نوي سیستمونه د ټولګیو تودوالی حتی په ژمي کې هم ډاډمنوي ترڅو ښوونځي د ټول کال په اوږدو کې پرانیستي پاتې شي. سربیره پردې، غیر نصابي فعالیتونه لکه هنر او میوزیک معرفي شوي دي. دا درسونه ماشومان هڅوي چې نوښتګر واوسي او د دوی د ښوونځي لاسته راوړنې ډیروي.

دا درې واړه ښوونځي هغه ماشومان مني چې خپلې لومړنۍ زده کړې یې بشپړې کړې او په ځانګړي ډول یې ښه فعالیت کړی. د انتخاب پروسه په نړیوالو معیارونو ولاړه ده.

د ښوونکو لپاره روزنه

د یو بريالي ښوونځي لپاره یو ترټولو مهم عامل د هڅول شویو او ښو مسلکي ښوونکو شتون دی چې د په زړه پورې درسونو د وړاندې کولو وړتیا ولري. دا ښوونکي د ښوونځي ماشومان هڅوي چې په درسونو کې فعاله برخه واخلي. دا پروژه شاوخوا ۱۴۰ ښوونکو ته د ریاضي، طبیعي علومو او معلوماتي ټکنالوژۍ په برخه کې روزنیز کورسونه په لاره اچوي. د بهرنیو ژبو په توګه د الماني او انګلیسي ژبو ښوونکي هم ملاتړ ترلاسه کوي. د پروګرام په پیل کې، ۲۴۰ ښوونکو د تعلیم فنون او له تاوتریخوالي تشې ښوونې او روزنې په تړاو روزنه ترلاسه کړې ده. الماني د دې دريو نمونوي ښوونځیو په نصاب کې د لومړۍ بهرنۍ ژبې په توګه ځای په ځای شوې او انګلیسي د دوهمې بهرنۍ ژبې په توګه وړاندې شوې ده.

۱۴۰ ښوونکو د ریاضي، طبیعي علومو، معلوماتي ټکنالوژۍ، آلماني او انګلیسي ژبې زده کړې ترلاسه کړې دي

د زیربناوو عصري کول

په ۲۰۱۶ کال کې د نجونو په دوو ښوونځیو، عایشه دراني او جمهوریت لیسو کې د سپورت تالارونه جوړ شول ترڅو د ښوونځي نجونې هم وکولی شي د لوبو د ښو درسونو څخه ګټه پورته کړي. سربیره پردې، دا پروګرام د موجوده زیربناوو بیا رغونه او ترمیم تمویلوي.

څېړونکی سازمان:

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

د بون او ایشبورن، جرمني راجستر شوي دفترونه
www.giz.de

www.gc-afg.de

د انځور اخیستلو امتیاز لرونکی: © GIZ / © Asad Kosha, ۱ پانه ښي خوا

چنگاښ ۱۳۹۸

اریکه

کریسچین بارکل

«په کابل کې د المان لخوا د ملاتړ شویو ښوونځیو د پیاوړي کولو» د پروژې منیجر

برېښنالیک: christian.buerckel@giz.de